

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci Svarez, Granatensis, E Societate Iesv
Doctoris Theologi, Et In Conimbricensi Academia
Sacrarum Literarum Primarij Professoris. Tractatvs De
Legibvs, Ac Deo Legislatore**

Suárez, Francisco

Mogvntiae, 1619

XIV. De potestate necessaria vt lex tributum imponens iusta sit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94074](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94074)

gressio eius constituit nouum reatum, seu debitum in ordine ad iustitiam vindicatiuam. Neque etiam de intentione legislatoris aliud præsumi potest ex vi solius comminationis pœnæ, vt ostensum est, neque vlla inæqualitas, vel nimius rigor resultat in his legibus ex illo solo capite, magis quam in aliis omnibus, quæ præcipiendo, pœnam transgressoribus minantur; vel quam in contractibus iustis, & æqualibus, quibus nihilominus adijcitur pœna, vltra interesse, vt dictum est.

CAPVT XIV.

De potestate necessaria vt lex tributum imponens iusta sit.

1. Quoniam obligatio legis ex illius iustitia maxime pendet, & iustitia tributorum multas conditiones requirit, ideo illas explicare necessariū est, quod discurrendo per causas tributorū optime fiet. Quod ergo ad efficientem spectat, certum est, necessariam esse potestatem ad imponendum tributum in eo, qui huiusmodi legem statuit, alioqui non erit iusta, sed tyrannica, Conclusio est clara, quia vbi deest potestas, actus non potest esse validus, nedum iustus. Item quia superior non potest præcipere, nec inferior tenetur obedire: hæc enim correlatiua sunt. Denique quia prima conditio necessaria ad iustitiam legis est potestas ferendi illam, vt supra visum est: ergo eadē requiritur cum propositione in lege imponente tributum. Imò hic considerandum est, non omnem potestatem, quæ sufficit ad condendam legem in aliis materiis, sufficere ad imponenda tributa: nam leges potest interdum condere Princeps non supremus, aut ciuitas, aut magistratus iuxta sui muneris institutionem: tributum autem imponere non potest, nisi supremus Princeps non recognoscens superiorem in suo ordine, vt ex dicendis constabit, & ideo specialiter requiritur hæc conditio in legibus tributorum, præter conditionem omnibus legibus generalem.

2. Statim vero occurrit inquirendum, quinam habeant in republica hanc potestatem. Respondeo, quod attinet ad leges ciuiles, primum omnium esse hanc potestatem in Imperatore, l. 1. & 2. c. noua vectigalia institui non posse. Vbi in lege secunda additur, ciuitates non habere hanc potestatem, & idem habetur in l. vectigalia, ff. de publican. & vectigal. Intelligendū autem est, nunc durare hanc potestatem in Imperatore in terris imperij, in quibus supremam potestatem retinet, non tamen in aliis regnis, seu prouinciis in quibus iam illam amisit, iuxta dicta in libro præcedenti. Vnde consequenter addendum est secundo hanc potestatem esse in Regibus, qui in suprema potestate æquiparantur Imperatoribus, vt supra dictū est, & ita habetur etiam in legibus horum regnorum & vtrunque dicitur in cap. super quibusdam, de verb. significat. licet Hostiens. ibi id neget, & per Reges exponat Regem Romanorum, contra vim verborum, & contra Glossam, & sine vilo fundamento, imò vltterius extendi hoc debet ad Principes, vt habetur in c. innouamus, de censib. & sentit Glossa ibi in d. l. vectigalia, & in c. si quis Romipetas. 24. q. 3. Intelligi autem debet de his principibus, qui licet Reges non appellentur, tamen habent supremam iurisdictionem in temporalibus. Et sic est facilis ratio, quia ad ponendum tributum magis attenditur iurisdicctio, quam nomen, vel alia dignitatis conditio. Item, quia hi Principes possunt indicere bellum, & administrare rempublicam independenter ab alio superiori temporali, sed ad hoc sunt necessaria tributa. Quartò verò addimus, reliquos omnes, qui recognoscunt superiorē in temporalibus non posse tributa imponere, vt ex eisdem legibus colligitur, & docent Deci. conf. 534. & Rebuffus in expositione Bullæ Cœnæ, art. 3. Et ratio esse videtur, quia potestas agentis debet esse propor-

e super quibusdam. Hostiens.

Glossa. c. si quis Romipetas.

Decius.

tionata fini: finis autem tributorum est, commune bonum reipublice. & ideo potestas imperandi illa ei tantum data est, qui supremam curam habet totius reipublice. Item hæc potestas per se primo, & ex natura rei erat in republica, vnde illæ reipublicæ, quæ nunc sunt supremæ, illam potestatem in se retinent, quia inter Reges & Principes cōmutantur: ergo vbi reipublica transiit suam potestatem in Principem, solum inuenitur hæc potestas in illo Principe, qui supremam reipublicæ potestatem habet.

Sed quæret aliquis, an Pontifex, vel Concilium, vel alia potestas Ecclesiastica habeat hoc ius. Aliqui enim dicunt, Concilium generale habere hanc potestatem quia potest eam alii concedere, vt significatur in cap. super quibusdam, §. præterea, de verborum significat. Respondetur tamen, Pontificem, quatenus temporalis Princeps est, posse in suis terris imponere tributa, quia vera ibi est supremus in temporalibus per directum dominium, & potestatem. In aliis vero regnis, sicut non habet dominium, vel temporalem iurisdictionem directè, ita nec potest per se, & directè imponere temporalia tributa, quia hic est actus illius potestatis. Quod à fortiori verum est de quocunq; inferiori Prælato Ecclesiastico, vel Concilio etiam generali, cuius potestas ex Pontifice maxime pendet. Nihilominus tamen si ad spirituales finem sit necessarium, vt ad defendendam Ecclesiam ab infidelibus, vel hæreticis, potest summus Pontifex imponere temporalia tributa, quia sub ea ratione habet supremam potestatem etiam in temporalibus. Potest autem directè summus Pontifex propter eundem finem, vel in subsidium sibi necessarium tributa imponere super Ecclesiæ bona, sicut tractatum de Decimis, diximus, posse partem decimarum sibi reservare, quia in illo ordine per se, & directè est supremus Princeps totius concilium Ecclesiæ, & supremus dispensator honorum eius, & iam ideo supremam etiam in hoc habet potestatem. Aliqui vero Episcopi hoc non possunt, cap. prohibemus de censib. Concilium autem etiam generale in tantum id poterit, in quantum fuerit à Pontifice concessum, vel approbatum. Potest præterea Ecclesia declarare, qui Principes temporales possunt imponere tributa, & prohibere, ne alij imponant, vt fecit Conciliū Lateran. in dicto cap. innouamus, & ita etiam intelligitur dictum capit. super quibusdam. Et singulis annis sub grauissima censura sit similis prohibitio in Bulla Cœnæ.

Additur vero in dicto cap. super quibusdam, non solum illa esse iusta tributa, de quibus constat esse imposita à Regibus, vel Principibus supremis, sed etiam illa, de quibus non constat, à quo imposita sint, dummodo ex consuetudine, de cuius initio non extat memoria, nec constare potest de iniustitia, secundum ius præsumitur iustitiam in huiusmodi autem casu constare non potest, tale tributum sine legitima potestate esse impositum, imò cum a deo præualuerit, vt per longissimum tempus à tota communitate solum sit, præsumitur iustitiam inceptisse. Item quia præscriptio præsertim immemoralis dat ius sufficiens: illa autem consuetudo inducit præscriptionem, & ideo diximus, requiri bonam fidem, quia in omni præscriptione necessaria est.

Occurrit autem hic graue dubium, an idem dicendum sit de potestate imponendi nouum tributum, ex immemoriali consuetudine, etiam si is, qui illud imponit, non sit supremus in temporalibus. Est enim attentè considerandum, hæc duo esse valde distincta imponere tributum, vel exigere iam impositum, & similiter aliud esse, habere consuetudinem immemorialem exigendi aliquod tributum, quod ex eadem consuetudine supponitur iam impositum: aliud vero habere consuetudinem immemorialem imponendi noua tributa, & consequenter illa postea exigendi. Hæc enim potestas sine dubio est multò maior, vt bene no-

SVA
12

Nisi si equi
ad spiritua-
lem, sicut
non possit
potest imponi
tributa
terris sibi
temporalibus
ver, sicut me
concilium
& iam

illa tributa
etiam est
ita de quibus
non constat
quibus sit
imposita

5.

cipes non à populo, sed à Regibus, vel Imperatore sum-
 itatum, ac dignitatem acceperunt, & ideo non à
 populo, sed à Rege, vel iuxta Regis præscriptum pos-
 sunt certos redditus à vasallis accipere. Atq; hæc vi-
 detur esse ratio propria, cur hic actus imperandi tri-
 buta, est proprius supremi Principis, quæ consequen-
 ter optimè videtur ostendere, esse hoc tam intrinse-
 cum illi supremæ potestati, vt contraria consuetudo
 illam destruat, & iustitia multum repugnet, ideoq;
 non fit admittenda contra Principem, neq; sufficiat
 ad iustificanda noua tributa, sine certa facultate à
 Regibus concessa.

14. *Auctorem sententiam.*
 Hæc ergo sententia mihi videtur verior, & securi-
 or, quia est magis consentanea iuri, & rationi, & quia
 impositio tributorum est grauissima, & multa cõsi-
 deratione indiget, vt iuste fiat, & ideo non est facile
 cõmittenda voluntati eorum, qui in temporalibus
 habent superiorem, nec consuetudo aliud inducens
 honesta censenda est. Neq; præsumendum est, quòd
 bona fide sit introducta, vel per scientiam, & patien-
 tiam Regum. Oportet tamen aduertere, aliud esse,
 quòd Princeps aliquis inferior præscribat potestatem
 imponendi tributa retentâ subiectione ad superio-
 rem, & sine licentia eius: aliud verò esse, quòd Prin-
 cept, qui prius recognouerat superiorem per cõsuetudi-
 nem, & præscriptionem, eximatur à tali subiectione,
 & fiat supremus, & sic acquirat potestatem imponen-
 di tributa. Hactenus ergo de priori modo loquuti su-
 mus, & ita dicimus fieri non posse, tum propter iura
 citata, tum propter repugnantiam, quam inuoluit
 contra iustitiæ æquitatem, & debitum ordinem, qui
 seruandus est, stante subiectione.

15. *Larissa cum Bor. Panorm. Conar.*
 At verò si in posteriori modo supponamus, illam
 potestatem supremam, & exemptionem posse præ-
 scriptione acquiri, vt Iurista cõmuniter docent cum
 Bart. in l. *insumem*. ff. de publi. iudi. in fin. & in l. *hoffer*.
 ff. de capti. & alijs quos refert, & sequitur Cou. in di-
 sta reg. *possessor*. 2. p. §. 2. n. 8. §. *ex his vero*, & in reg. *pecca-*
tum. §. 9. n. 9. Hac (inquam) sententia supposita conse-
 quens erit, vt talis Princeps acquirat etiam potesta-
 tem imponendi noua tributa, quia iam non est sub-
 ditus, sed supremus, & ita ad illum pertinet regula
 textus in dicto c. *innouamus*, & dicto c. *super quibusdam*.
 Panor. verò in c. *cum non liceat*. de præscri. n. 16. sentit,
 non posse supremam regni potestatem illo modo ac-
 quiri quia non potest inferior eximi à potestate su-
 perioris consuetudine sola, etiam lógissima. Sed hæc
 quæst. nunc ad nos non pertinet; tantum n. ex hypo-
 thesi loquimur, quæ sine dubio vera est, quidquid sit
 de veritate suppositionis, quamuis etiam illa satis
 probabilis sit, & fortasse etiam praxi comprobata.
 Nam multa regna censentur hanc potestatem vsu ip-
 so & præscriptione acquisiuisse præcedente aliqua
 probabili occasione, & titulo.

16. *Nim esse pa- rum rationem de consuetudine de imponendi tributa, & exigendi*
 Ad rationes ergo contrariæ sententiæ nego esse
 Patem rationem de consuetudine imponendi tribu-
 tum, vel exigendi, tum quia prior consuetudo nulli-
 bus in iure censetur sufficiens ad acquirendam pote-
 statem imponendi tributum; posterior vero inue-
 nitur approbata, vt sufficiens ad iustitiam tributi.
 Quia prior potestas multò maior est, magisq; perni-
 ciosa reipublicæ, si indebitè vsurpetur, tum etiam,
 quia per illam consuetudinem derogatur supremæ
 potestati regis, per posteriorem autem minime, imò
 fundatur in præsumptione contra subditos soluen-
 tes tributum antiquum, est non constet qua potestate
 vel causa impositum sit. Vnde ex hac parte consuetudo
 illa, & præscriptio fauet Principibus. Quod si sit
 sermo de consuetudine accipiendi tributum, per quã
 solet præscribi contra Regem (quod maximè inten-
 dunt Iurista ibi allegati) sic etiam neganda est conse-
 quentia, quia vtilitas tributi potest facile à Rege dona-
 ri alijs, & ita nihil est, quod vetet præscriptionem in
 illam. Quia per illam non derogatur dignitati, & po-
 testati regis, sed tantum cuidam temporali vtilitati;
 Suarez de Legib.

quod secus est in consuetudine imponendi tributa;
 vt ostensum est. Et ita et responsum est ad alia exem-
 pla, quæ ibi afferuntur: nam licet sint de actib. refer-
 uatis Principi, non tamen sunt propria signa excellen-
 tiæ eius, vel actus, qui veluti intrinsecè includant de-
 pendentiam à supremâ potestate, vt est tributorum
 impositio.

Ad confirmationem respõdeo, posse quidem Prin-
 cipem committere inferiori, vt nomine, & auctori-
 tate sua tributum imponat in particulari casu, & ex-
 aminata causa, ratione, & modo, vt in eisdem iurib.
 significatur: non tamen posse iuste cõcedere inferiori
 generale priuilegium imponendi tributum independen-
 ter à sua approbatione, & redundans in solam v-
 tilitatem ipsius inferioris; esset enim tale priuilegium
 valde perniciosum reipublicæ, ac communi bono, &
 valde repugnans supremæ potestati eiusdem Prin-
 cipis, & iustitiæ æquitati, vt ostensum est. Ideoq; ex vi
 consuetudinis, quantumcunq; longæuæ, nunquam
 præsumitur esse fundatam in aliquo priuilegio, vel
 iusto titulo. Et hæc est ratio sufficiens, vt per eam non
 possit talis potestas comparari.

CAPVT XV.

De ratione, & causa finali ad iustitiam
 tributis necessariis.

17. *Glossa. Medin.*
 Secunda conditio ad iustitiam tributi necessaria,
 est causa finalis, seu ratio. Ita sumitur exc. *peruaniis*, & *peruenit*.
 de censib. vbi etiam significatur, necesse esse, causam
 esse notam, quia *census ignorantiæ* (vt ibi dicitur) i. cu-
 ius iusta causa ignoratur (vt ibidem exponit Glossa)
 nullo iure diuino, vel humano probatur. Et ideo, inquit
 Pontifex, oportet, vt *census omnium*, ad quos, & quomodo
 persolui debeat, præsciatur. Quod intelligendum est de
 censibus nouiter impositis, vel imponendis, vt ibi sē-
 tit Glos. vt notat Medin. supra q. 14. Nam de antiquis
 præsumitur causa, licet non sciatur, vt dicemus. Imò
 etiam in tributis nouis (vt infra dicam) non est neces-
 sarium, vt causa sit nota omnibus, & singulis de po-
 pulo; oportet tamen vt sit nota Principi, & consilia-
 rijs eius, vel procuratoribus regni, aut alijs ad quos
 pertinet iustitiam tributi examinare. Quia nisi Prin-
 cipi constet iustam interuenire causam, vel probabi-
 lib⁹ rationibus, vel fide digna, auctoritate, & iudicio
 suorum consiliariorum, non poterit iuste imponere,
 vel exigere tributum, quia temere agendo non habet
 ius exigendi. Et ideo nec retinere potest, quod sic exegit,
 nisi postea examinata causa inuenierit iustum fuisse
 tributum in re, licet temere fuerit impositum.

21. *Rom. 13.*
 Vt autem causa sit iusta, dicunt Doctores omnes,
 necessarium esse, vt tributum imponatur, ppter bo-
 num commune, nõ propter priuatum ipsius Prin-
 cipis. Sed in hoc oportet duo distinguere, vnum est id,
 quod debetur Principi ratione sui muneris, & labo-
 ris, quod dici potest pertinere ad vtilitatem eius: nõ
 datur ad sustentationem, & quasi stipendium. Aliud
 est, quod necessarium est ad subueniendum reipubli-
 cæ in occasionibus necessarijs occurrentibus. Si ergo
 de vtilitate Principis priori modo spectata sit sermo,
 iuste imponuntur tributa propter vsum, & vtilitatē
 Principis. In hoc enim sensu dixit Paul. ad Rom. 13. I.
 Quasi diceret, soluitis stipendium Principibus, quia
 ministri Dei sunt, in hoc ipsum seruietes, ac subinde
 propter eorum ministerium. In hac autem vtilitate
 seruanda est æqualitas, vt sc. detur Principi quantum
 necesse est, & quantum decet iuxta statum, & labores
 eius, non verò sine mensura iuxta concupiscentiam
 eius. Addi vero potest, hanc vtilitatem Principis non
 esse omnino priuatam, sed communem, quia ipse est
 persona publica, & sustentare illum, & statum illius;
 bonum commune est. Præter hunc autem finem;
 Ge impo-